49 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 8 december 2021 (2021-2022)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Staf Aerts

over het ontwerp van ondernemingsplan
en het ontwerp van begroting
van de Vlaamse Regulator
van de Elektriciteits- en Gasmarkt
en de dotatie aan de VREG
voor het jaar 2022

verzendcode: LEE

Vlaams Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:
Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:
Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:
Jos D'Haese.

INHOUD

I. Toelichting door de VREG 4
1. European Green Deal 5
2. Energietransitie 5
3. Digitale meters 5
4. Waarden van de VREG 6
5. Terugblik op 2021 6
5.1. Publicaties en communicatie 6
5.2. Realisaties Q1 7
5.3. Realisaties Q2 8
5.4. Realisaties Q3 10
5.5. Realisaties Q4 12
6. Vooruitblik 2022 13
6.1. Nieuwe nettarieven 13
6.2. Nieuwe V-test 14
6.3. Nieuwe marktprocessen 14
6.4. Flexibiliteit 14
6.5. Investeringsplannen 14
6.6. Energiedata 14
7. Financiering 15
8. Slotwoord 15
II. Bespreking van 1 december 2021 16
1. Vragen en opmerkingen van de parlementsleden 16
1.1. Tussenkomst van Andries Gryffroy 16
1.2. Tussenkomst van Staf Aerts 16
1.3. Tussenkomst van Bruno Tobback 17
1.4. Tussenkomst van Robrecht Bothuyne 17
1.5. Tussenkomst van Sam Van Rooy 18
2. Antwoorden van de VREG 18
3. Aanvullende opmerkingen van de parlementsleden 22
III. Bespreking van 8 december 2021 24
IV. Besluit van de commissie 24
Gebruikte afkortingen 25
Bijlagen: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie hield op 1 december en 8 december 2021 een hoorzitting met de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt over het ontwerp van ondernemingsplan 2022, het ontwerp van begroting en het voorstel van dotatie aan de VREG. Ronnie Belmans, voorzitter van de raad van bestuur van de VREG, en Pieterjan Renier, algemeen directeur van de VREG, waren te gast in de commissie. Een eerste ontwerp van ondernemingsplan en begroting 2022 werd door de VREG per brief aan het Vlaams Parlement bezorgd op 16 november 2021. Een aangepast ontwerp van ondernemingsplan en begroting 2022 werden op 7 december 2021 per brief aan het Vlaams Parlement bezorgd.

Deze hoorzitting werd gehouden in het kader van artikel 3.1.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat in het indienen van deze documenten voorziet. Met de wijziging van artikel 3.1.13 van het Energiedecreet door artikel 140 van het decreet van 29 maart 2019 houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (*Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1820/5) bepaalt het Vlaams Parlement vanaf het begrotingsjaar 2021 tevens de dotatie die de VREG voor zijn werking tijdens het volgende begrotingsjaar uit het Energiefonds ontvangt en deelt dit ter uitvoering mee aan de Vlaamse Regering.

Op 1 december 2021 gaf de VREG een toelichting bij de ingediende documenten en vond een eerste bespreking hiervan plaats. Alvorens over te gaan tot de bepaling van de dotatie besliste de commissie om bijkomende informatie te vragen over een eventuele ongewijzigde dotatie ten opzichte van het jaar 2021. Deze informatie werd door de VREG bezorgd en besproken op de vergadering van 8 december 2021, waar ook de stemming over de aangepaste dotatie plaatsvond.

De bij de toelichting gebruikte presentaties, het ontwerp van ondernemingsplan 2022 met het ontwerp van begroting en het voorstel van dotatie van de VREG en de bijkomende info over de begroting die werd opgevraagd aan de VREG zijn te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergaderingen werden als videoconferentie georganiseerd.)

I. Toelichting door de VREG

Ronnie Belmans, voorzitter van de raad van bestuur van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, zegt dat de VREG drie onderwerpen aan bod wil laten komen: de verwezenlijkingen in 2021, de plannen voor 2022 en de financiering.

De spreker brengt een aantal kaderende elementen aan. Er komt een periode van transitie aan die de hele maatschappij zal veranderen. Digitalisatie en duurzame energie vormen de basis van de toekomstige maatschappij voor de volgende generaties. Niets zal hetzelfde blijven. Hoe langer men wacht met de transitie, hoe moeilijker die zal verlopen. 2021 was een bewogen jaar in de energiesector in Europa, in België en Vlaanderen. De prijzen voor elektriciteit, gas en petroleum swingen de pan uit. Het wordt meer en meer duidelijk dat investeren in hernieuwbare energie een valabele uitweg is om te ontkomen aan de geopolitieke bokkensprongen van de fossiele brandstoffen. Niet alleen wegens de klimaatuitdagingen, maar ook omwille van een stabiele energiemarkt is de energietransitie een must. Daar zijn grote investeringen mee gemoeid, maar een meer comfortabele en milieuvriendelijke toekomst wenkt. Iedereen moet mee zijn. Steun aan diegenen die het nodig hebben, is onontbeerlijk. Het is uit den boze om subsidies uit te delen voor producten die vanzelf de weg naar de markt vinden. Daarom zal de VREG mee aan de kar blijven trekken. Een onafhankelijke regulator is noodzakelijk voor een goed werkende energiemarkt en voor de uitbouw van een efficiënt netwerk dat deze transitie mogelijk maakt.

1. European Green Deal

Europa heeft de Green Deal uitgewerkt. Tegen 2050 moet Europa de eerste grote economie zijn in de wereld die volledig broeikasgasneutraal is. Dat is meer dan CO_2-neutraal. Er zal heel veel aandacht gaan naar methaan, het hoofdonderdeel van aardgas, dat een sterker broeikasgas is dan CO_2. Dat heeft directe gevolgen voor zaken als biogas.

Tegen 2030 moet er een reductie van 55 procent van de broeikasgassen worden gerealiseerd. Het gaat niet alleen over de uitstoot van grote bedrijven in de elektriciteitsproductie. Dat valt onder de Europese uitdaging, ETS. Wel moet Vlaanderen zelf voor zijn eigen bevoegdheden zorgen: de CO_2-uitstoot door kmo's, auto's, openbaar vervoer, woningen en kantoren. Dat is een enorme uitdaging. Het excuus dat dat moeilijk zou zijn door de grote industriële cluster in de haven, is niet correct. De grote industrie is geen Vlaamse uitdaging, maar valt onder ETS.

Vlaanderen heeft acht jaar om tot min 55 procent te komen. Het doorschuiven naar andere landen is niet de oplossing. In Vlaanderen zijn er firma's en onderzoekscentra die daarbij kunnen helpen. Vlaanderen moet aan de kar trekken en uitstel is daarbij geen optie. De VREG is klaar om die bakens mee te verzetten.

2. Energietransitie

De energietransitie zal leiden tot meer elektrificatie van toepassingen, zoals verwarming en vervoer op land. De aanzet is gegeven. Er is een datum vastgelegd door de politiek: 2026 voor nieuwe leasingswagens vanuit het federale niveau en 2029 voor alle nieuwe voertuigen in Vlaanderen. In de praktijk kan het sneller gaan. Steeds meer firma's bieden enkel volledig elektrische wagens als leasingwagen aan. De verkoopwaarde van vier jaar oude auto's met verbrandingsmotor zal immers sterk verminderen, waardoor die veel minder interessant worden.

Het gasverbruik in nieuwe woningen wordt verboden. Elke grondige renovatie leidt tot het gebruik van de warmtepomp. Er is bijgevolg een continue vermindering van het aantal aansluitingen op het aardgasnet. Agora Energiewende, de grote denktank van Duitsland rond energieomslag, stelt in zijn laatste studie dat de distributie van gas een economische activiteit is waaraan abrupt en snel een einde kan komen. Waterstof als brandstof voor verwarming van woningen is ook volgens hen extreem inefficiënt. Dat moet worden meegenomen in de overwegingen rond de regulering van het aardgasnet.

3. Digitale meters

Digitale meters zijn cruciaal voor de energietransitie. Met de digitale meter krijgen gezinnen en kmo's een beter inzicht in hun energieverbruik en kunnen ze daar slimmer mee omgaan. Digitale meters zorgen er ook voor dat het elektriciteitsnet efficiënter wordt gebruikt. Ze dragen op die manier bij tot de betaalbaarheid ervan voor iedereen op lange termijn.

Na de beslissing van het Grondwettelijk Hof werd beslist om niet meer prioritair de PV-installaties van een digitale meter te voorzien. Hierdoor worden net deze klanten waarbij het voordeel van de digitale meter volgens de kosten-batenanalyse het grootst is, niet van een digitale meter voorzien. Een noodzakelijke stap wordt nodeloos uitgesteld. De kosten voor Fluvius zullen door deze inefficiënte opgelegde aanpak hoger zijn. De verlengde terugdraaiende teller zal voor meer kosten zorgen. Deze kosten worden door alle netgebruikers gedragen, ook door diegenen die het niet breed hebben. De energietransitie wordt hier niet mee gediend. Die transitie zal overigens heel snel gaan: tegen 2030 zullen er in Vlaanderen 2 miljoen elektrische voertuigen zijn, moet een derde van de woningen met een warmtepomp uitgerust

zijn en zal er een verviervoudiging van PV op de daken zijn. Zo kan Vlaanderen ongeveer in de buurt komen van wat er via Fit for 55 wordt opgelegd vanuit Europa.

4. Waarden van de VREG

De VREG staat in functie van de waarden verantwoordelijkheid, onafhankelijkheid, deskundigheid, verbetering en openheid paraat om mee de tussenstop van 2030 te realiseren. Bij al die beslissingen staat het sociale mee in de kern van de doelstellingen. De VREG probeert mattheuseffecten te vermijden en ervoor te zorgen dat iedereen mee kan.

De termijn van de leden van de raad van bestuur van de VREG zit erop. Twee leden blijven aan boord omdat ze ondertussen andere leden hebben vervangen. Er wordt dan ook naar vier nieuwe leden gezocht. De waarden van de VREG zijn ook essentieel voor de leden van de raad van bestuur. Het is geen eenvoudige taak, maar de raad van bestuur kan terugblikken op heel wat realisaties. Het capaciteitstarief had de kers op de taart moeten zijn, maar dit is uitgesteld tot medio 2022. Hoewel de minister in de commissie haar twijfel heeft geuit over de kwaliteit van de leden van de raad van bestuur, is Ronnie Belmans fier op het werk van zijn collega's. Het was niet altijd gemakkelijk, maar alle besluiten werden genomen zonder enige tegenstem, na een grondige discussie over de dossiers, in alle openheid, en onafhankelijkheid en zonder enige inmenging van buitenaf. Daarbij kon de raad van bestuur steunen op het betrouwbare platform dat de medewerkers onder leiding van de algemeen directeur vormden. Zonder hun kennis en ervaring, in alle onafhankelijkheid en met visie, was dit niet mogelijk geweest.

Europa heeft de onafhankelijkheid van de regulator nog beter uitgewerkt en het Vlaams Parlement heeft dit overgenomen in de Vlaamse regelgeving. De kennis van de regulator en zijn onafhankelijkheid van alle geledingen zijn de basis voor een goed werkend energiesysteem. Het uittekenen van een globaal kader is een politieke taak. Daarvan moet snel en degelijk werk worden gemaakt. De technische invulling ervan is aan de marktactoren, onder begeleiding en sturing van de onafhankelijke regulator.

5. Terugblik op 2021

5.1. Publicaties en communicatie

Pieterjan Renier, algemeen directeur van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, blikt eerst terug op 2021 en licht nadien de belangrijkste werven voor 2022 toe. Ten slotte gaat hij in op het luik financiering.

De VREG bestond in 2021 uit een team van 38 mensen, die elke dag achter de schermen samenwerken aan de goede werking van de energiemarkt. Zij reguleren, controleren, informeren en adviseren. In 2021 publiceerde de VREG vooralsnog 8 adviezen, 22 rapporten, 109 beslissingen en 7 mededelingen en organiseerde hij 6 publieke consultaties. Het takenpakket voor 2022 is bijzonder uitdagend. Het EMD-decreet (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 663/1) wijst de VREG verschillende nieuwe taken toe op het vlak van energiegemeenschappen, energiedelen, peer-to-peer-handel, flexibiliteit, dynamische energiecontracten en langetermijninvesteringsplannen. De volledige lijst is opgenomen in bijlage 1 van het ondernemingsplan.

IT speelt een belangrijke rol in de organisatie. De VREG beheert verschillende IT-systemen, applicaties en dataplatformen. Veiligheid en gegevensbescherming zijn daarbij essentieel. De bekendste applicatie, de V-test, werd nog nooit zoveel gebruikt als in 2021. Tot en met oktober 2021 voerden al meer dan 800.000 gezinnen en kmo's de V-test uit om een gepast energiecontract te kiezen. Vooral in de maanden maart, september en oktober lag het gebruik van de V-test uitzonderlijk hoog. Dat

heeft ongetwijfeld te maken met de publicatie van het arrest van het Grondwettelijk Hof over de terugdraaiende teller in maart en de stijgende energieprijzen in het najaar. Ook het VREG-platform is een cruciale IT-applicatie. Leveranciers, traders en netbeheerders kunnen er steuncertificaten en garanties van oorsprong verhandelen, inleveren voor het quotum en exporteren of importeren naar het buitenland. In 2021 werden tot nu toe ongeveer 90 miljoen certificaten verkocht, uitgereikt of ingeleverd. De verkopen vertegenwoordigen samen een waarde van ruim 1,6 miljard euro.

In de zomervakantie lanceerde de VREG een nieuwe applicatie, de simulator nieuwe nettarieven. Daarmee kunnen gezinnen en kmo's aan de slag om de impact in te schatten van de invoering van het elektriciteitstarief op hun elektriciteitsfactuur. De VREG vernieuwde in 2021 de manier waarop hij data over de energiemarkt aanbiedt op de website. Met de dashboards maakt hij die data toegankelijker, overzichtelijker, visueler en interactiever.

In 2021 werkten de medewerkers grotendeels van thuis uit. In de eerste tien maanden hielden ze ruim 3000 meetings via Teams en werden documenten meer dan 76.000 keer gelezen en bewerkt.

Ook in 2022 wil de VREG verschillende investeringsprojecten uitvoeren op het vlak van IT. De VREG is er voor alle gezinnen en bedrijven in Vlaanderen. Met laagdrempelige en toegankelijke communicatie probeert hij hen zo goed mogelijk te informeren. In eerste instantie gebeurt dat informeren via de nieuwsbrieven en de website, maar ook via sociale media. De VREG werkte in 2021 een nieuwe webpagina uit waarop gezinnen en kmo's terechtkunnen voor alle informatie over nieuwe nettarieven. Verder beantwoordt de VREG vragen van burgers. In 2021 waren dat er tot en met oktober bijna dubbel zoveel als in dezelfde periode in 2020.

In 2022 wil de VREG inzetten op een brede communicatie, met de nieuwe V-test. Met het oog op het invoeren van de nieuwe nettarieven, wil hij zoveel mogelijk Vlaamse gezinnen en kmo's bereiken. Uit de Marktmonitor, een jaarlijkse enquête bij 1000 gezinnen en 1500 bedrijven, blijkt de VREG nog steeds dé referentie te zijn als informatiebron op de energiemarkt, zowel voor algemene informatie als om prijzen te vergelijken. In 2021 stevent de VREG af op 2 miljoen bezoekers van zijn website. In 2022 zet hij daar nog sterker op in met de lancering van de nieuwe V-test en de opstart van een traject om de website te vernieuwen.

5.2. Realisaties Q1

Pieterjan Renier toont een overzicht van enkele belangrijke momenten en realisaties in 2021. In het eerste kwartaal nam het arrest van het Grondwettelijk Hof over de terugdraaiende teller een belangrijke plaats in. Hij gaat in op drie zaken uit dat overzicht: de analyse van de terugleveringscontracten in de V-test, het advies bij het ontwerpbesluit over de retroactieve investeringspremie en de hoorzitting van 10 maart 2021 in het Vlaams Parlement.

5.2.1. Terugleveringscontracten V-test

Sinds begin 2021 kunnen gezinnen en kmo's met een kleine productie-installatie, PV en een digitale meter hun injectie verkopen aan een energieleverancier. Ze moeten daarvoor een terugleveringscontract afsluiten. Sinds januari neemt de VREG in de V-test, naast de afnamecontracten, ook alle actueel aangeboden terugleverings-contracten op. In februari publiceerde de VREG een analyse van alle terugleverings-contracten in de V-test. Na het arrest van het Grondwettelijk Hof informeerde de VREG alle eigenaars van zonnepanelen met een digitale meter over wat ze het best konden doen. Daarbij stonden drie besparingstips centraal. Een eerste tip luidt: inzetten op zelfverbruik. Hoe meer je het verbruik kunt laten samenvallen met

periodes waarin je zonnepanelen elektriciteit produceren, hoe minder elektriciteit je moet afnemen en hoe beter voor je portemonnee. Een tweede tip is een afnamecontract. Wat je betaalt voor de elektriciteit die je koopt, weegt nog altijd veel meer door dan wat je krijgt voor de elektriciteit die je verkoopt. Een derde tip is het afsluiten van een terugleveringscontract. Daarbij moet je goed opletten dat het contract niet wordt gekoppeld aan een minder voordelig afnamecontract.

Om zonnepaneeleigenaars met een digitale meter nog meer te ondersteunen, stelde de VREG een nieuwe berekeningstool ter beschikking in de V-test. Daarmee kunnen eigenaars van zonnepanelen berekenen hoeveel ze naar verwachting per jaar betalen als ze elektriciteit kopen en verkopen. Sinds november biedt de VREG op zijn website in een dashboard informatie aan over de evolutie van de terugleveringsvergoedingen. Daarin staat te lezen hoeveel een gezin of een kmo met een digitale meter gemiddeld krijgt voor 1 kilowattuur geïnjecteerde stroom. In januari was dat voor een gezin gemiddeld 3 cent per kilowattuur, in oktober was dit al 9 cent. Vooral de stijgende prijzen op de groothandelsmarkten verklaren deze toename.

In een V-test worden er 58 verschillende terugleveringscontracten aangeboden aan gezinnen door in totaal 18 verschillende energieleveranciers. Veertig van deze contracten hebben een variabele prijs, 18 hebben een vaste prijs.

5.2.2. Advies ontwerpbesluit Retroactieve investeringspremie

Eind februari verleende de VREG, op vraag van de Vlaamse minister van Energie, een advies bij het ontwerpbesluit over de retroactieve investeringspremie. In dat advies waren een aantal kernboodschappen opgenomen. Een daarvan was dat digitale meters cruciaal zijn voor de energietransitie. Een andere kernboodschap was dat de VREG tevreden is dat in de Vlaamse regelgeving de uitrol in lijn blijft met wat de Europese regelgeving oplegt, namelijk minstens 80 procent van de digitale meters tegen eind 2024 en een volledige uitrol ten laatste tegen 1 juli 2029. Een volgende boodschap was dat het draagvlak voor het plaatsen van een digitale meter ernstig is aangetast en moet worden heropgebouwd. En ten slotte is het belangrijk om de kostenefficiëntie van de uitrol te bewaken. De netbeheerder moet de digitale meter straat per straat en wijk per wijk installeren.

5.2.3. Conclusie hoorzitting van 10 maart 2021

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt heeft deze kernboodschappen toegelicht aan het Vlaams Parlement in de hoorzitting van 10 maart 2021 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 724/1). In die hoorzitting beklemtoonde hij niet alleen het belang van een snelle uitrol van de digitale meter, maar ook van een snelle invoering van het capaciteitstarief. De digitale meter en het capaciteitstarief zijn twee essentiële schakels voor een duurzaam en betaalbaar energiesysteem in de toekomst. Door het capaciteitstarief in te voeren, voorziet de VREG een toekomstgericht kader voor wie investeert in een warmtepomp of een elektrische wagen. Zo worden verworven rechten en mattheuseffecten vermeden. Ten slotte wees de VREG erop dat de netbeheerders, leveranciers, energieadministratie, de politiek en de VREG samen moeten zorgen voor een draagvlak voor deze veranderingen.

5.3. Realisaties Q2

In het tweede kwartaal van 2021 publiceerde de VREG enkele belangrijke rapporten en keurde hij een nieuwe versie van het technisch reglement voor de distributie van elektriciteit, het TRDE, goed.

Voor het tweede jaar op rij voerde PwC in opdracht van de vier Belgische energieregulatoren een vergelijkende studie uit van de elektriciteits- en aardgasprijzen in België en Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het rapport

dat in mei 2021 werd gepubliceerd, gaat over de prijzen van januari 2021 en maakt de vergelijking met de prijzen van 2020. De belangrijkste conclusies van het rapport zijn gelijkaardig aan die van 2020. Belgische gezinnen en bedrijven, aangesloten op laagspanning, betalen een hoge elektriciteitsfactuur in vergelijking met de omringende landen. De elektriciteitsfactuur van niet-elektro-intensieve bedrijven aangesloten op midden- of hoogspanning ligt wel in lijn met de omringende landen. Omdat de buurlanden en ook Vlaanderen zelf vaak grote kortingen toekennen aan bedrijven met elektro-intensieve activiteiten, ondervinden vergelijkbare bedrijven in Brussel en Wallonië een concurrentieel nadeel.

De aardgasfactuur is relatief laag in België. Aardgasverbruikers in België betalen weinig openbaredienstverplichtingen, toeslagen en heffingen in vergelijking met elektriciteitsverbruikers.

5.3.1. Vergelijking gezin met andere Europese landen

De spreker toont een grafiek waarin de gemiddelde prijs per kilowattuur die door een doorsneegezin wordt betaald voor elektriciteit en aardgas in verschillende Europese landen is opgenomen. De cijfers gaan over het eerste semester van 2021 en weerspiegelen niet de sterke prijsstijging van het najaar 2021. De positie van België blijkt ongewijzigd te blijven. Op Duitsland en Denemarken na betalen Belgische gezinnen de hoogste elektriciteitsprijzen. Voor aardgas bevindt België zich eerder bovenaan de middenmoot. De positie van Nederland in deze rangschikking is opvallend. Door de teruggaafbelasting betalen Nederlandse gezinnen geen heffingen op elektriciteit; in 2021 zijn de heffingen zelfs negatief. Daardoor is Nederland het derde goedkoopste land voor elektriciteit in Europa. Voor aardgas betalen Nederlandse gezinnen dan weer het meest, op Zweden na. Nederland maakt duidelijk de transitie van aardgas naar elektriciteit.

5.3.2. Sociaal rapport

Elk jaar in juni publiceert de VREG het sociaal rapport. Daarin brengt hij de sociale statistieken in kaart van het voorgaande jaar. Hij rapporteert onder meer over het aantal ingebrekestellingen en opgestarte afbetalingsplannen bij leveranciers, het aantal definitief opgezegde contracten in de commerciële markt, het aantal budgetmeters en het aantal afsluitingen. Voor het jaar 2020 zijn er een aantal duidelijk dalende trends, die in grote mate toe te schrijven zijn aan de coronacrisis en de civiele noodsituatie die in dat kader werd afgekondigd. Daardoor mochten in een groot deel van 2020 geen activeringen van budgetmeters en afsluitingen plaatsvinden. Die dalende trends geven vermoedelijk een vertekend positief beeld van de energiearmoedesituatie. Wat de uiteindelijke impact zal zijn van de coronacrisis en de stijgende energieprijzen zal in de komende maanden moeten blijken. De VREG volgt dat op en zal daarover informeren in 2022.

De VREG stelt vast dat de Vlaamse Regering op korte termijn de sociale ODV's, opgelegd aan leveranciers en netbeheerders, wil wijzigen. Het is daarbij de bedoeling om schuld, vooral bij gezinnen, te verminderen. Dat kan door de mogelijkheden van de digitale meter in te zetten op het vlak van verbruiksmeting en eenvoudige activering van de voorafbetalingsfunctie. De VREG vindt die wijzigingen nuttig en logisch en heeft actief deelgenomen aan het voorafgaande traject.

Een volgende oefening zou moeten zijn om het aantal klanten bij de netbeheerder in zijn rol als sociale leverancier te doen dalen en ervoor te zorgen dat die afnemers zo veel mogelijk terechtkunnen bij de commerciële leverancier. Een interessante piste in dat kader is het mogelijk maken voor commerciële leveranciers om de voorafbetalingsfunctie van de digitale meter te gebruiken.

5.3.3. Certificatenmarktrapport

In juni publiceerde de VREG het jaarlijkse certificatenmarktrapport. De spreker toont grafieken van de evolutie van de jaarlijkse certificatenoverschotten. Die overschotten zijn ontstaan omdat er in de eerste jaren minder steuncertificaten werden ingeleverd dan nodig om aan de quotumplicht te voldoen. Sinds enkele jaren zorgt de opkoopregeling ervoor dat het certificatenoverschot onder controle blijft. Dat is nodig voor de goede werking van de steuncertificatenmarkt. De opkoop van steuncertificaten was de laatste jaren hoofdzakelijk gericht op de groenestroomcertificaten. Ondertussen stijgt het warmte-krachtcertificatenoverschot weer en ligt dat ver boven het aantal in te leveren steuncertificaten. Dat is geen goede zaak voor de goede werking van de wkc-markt.

5.3.4. Beslissing herziening TRDE

Eind juni 2021 keurde de VREG een nieuw technisch reglement voor de distributie van elektriciteit TRDE goed. Daaraan ging een uitgebreid traject vooraf. In het najaar van 2020 toetste de VREG al zijn ideeën af bij alle geïnteresseerde belanghebbenden in een aantal webinars. In het voorjaar van 2021 organiseerde de VREG een openbare raadpleging over zijn voorstellen. Het nieuwe TRDE bevat regels over flexibiliteit, energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom. Die regels werden toegevoegd naar aanleiding van de nieuwe regels hierover in het Energiedecreet. Ook deed de VREG enkele belangrijke aanpassingen met het oog op de invoering van nieuwe nettarieven ter ondersteuning van oplaadinfrastructuur voor elektrische voertuigen en in verband met de keuze van aansluitingsvermogen voor een woning.

5.4. Realisaties Q3

Ook in de zomermaanden werden er een aantal zaken gerealiseerd. Zo was er de goedkeuring van de investeringsplannen voor elektriciteit voor de jaren 2021 tot en met 2023, het rapport over de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders en het marktrapport.

5.4.1. Goedkeuring investeringsplannen elektriciteitsdistributienetbeheerders 2021-2023

Eind 2020 besliste de VREG om de investeringsplannen van de netbeheerders voor het distributienet voor elektriciteit voor de periode 2021-2023 niet goed te keuren. Hij vroeg de distributienetbeheerders een aantal aanpassingen door te voeren van de ingediende plannen. De plannen bestrijken een periode van drie jaar en geven een idee van welke investeringen er in de pijplijn zitten voor 2021, 2022 en 2023. De aanpassingen gingen over een transparante onderbouwing van de belastingvoorspelling op het middenspanningsnet, een technische en economische afweging van het vervangingsbeleid op laagspanning en een technisch en economisch onderbouwde afweging van het beleid rond 230 volt. Begin juli 2021 keurde de VREG de aangepaste investeringsplannen goed, maar gaf daarbij een aantal verbeterpunten mee. Er is weinig transparantie over de bestaande en toekomstige capaciteit en de belasting van het laagspanningsnet. Het beleid om versneld 400 volt ter beschikking te stellen, moet concreter worden ingevuld.

Samen met het VEKA en Fluvius is de VREG in het najaar 2021 gestart met een uitgebreid onderzoek naar de capaciteit van het laagspanningsdistributienet. Dat onderzoek moet meer inzicht geven in de huidige capaciteit, de mogelijkheden om de elektrificatie verder te ondersteunen en de maatregelen die kunnen worden genomen om dat in goede banen te leiden. Met de resultaten van dat onderzoek zullen de investeringsplannen voor de laagspanningsnetten beter kunnen worden beoordeeld.

5.4.2. Rapport over de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders

In augustus 2021 publiceerde de VREG het jaarlijks rapport over de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders. De kwaliteit van de distributienetten in Vlaanderen was in 2020 op hoog niveau. De netgebruiker op het laagspanningsnet had in 2020 gemiddeld 19 minuten en 28 seconden geen elektriciteit als gevolg van incidenten. De belangrijkste oorzaken van die stroomonderbrekingen zijn defecten op kabels, al dan niet veroorzaakt door werken. Hoewel het aantal meldingen van spanningsproblemen toenam ten opzichte van vorig jaar was de kwaliteit van de geleverde spanning in 2020 niet problematisch. Maar in de eerste maanden van 2021 stelde de VREG wel een beduidende verdere stijging van het aantal meldingen vast. De distributienetbeheerders nemen acties om deze problematiek het hoofd te bieden, zowel operationeel als door hun investeringsbeleid.

Voor aardgas bedroeg de gemiddelde onbeschikbaarheid per netgebruiker in 2020 2 minuten en 35 seconden. Dat is iets hoger dan in 2019, maar wel vergelijkbaar met het cijfer in 2018.

5.4.3. Marktrapport

De VREG publiceerde in augustus 2021 zijn jaarlijks marktrapport, een terugblik op de evoluties op de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen in 2020. In 2020 waren er 35 elektriciteitsleveranciers en 29 aardgasleveranciers actief op de Vlaamse markt. Dat grote aantal spelers zorgt voor druk op de prijzen en een ruime keuze voor de klant, een gunstige situatie die de VREG ook na de moeilijke herfst en winter graag gevrijwaard ziet.

De VREG volgt alle leveranciers op, met inbegrip van hun financiële toestand, zeker sinds de coronacrisis en de sterke prijsstijging op de internationale markten. Dat gebeurt samen met de andere regulatoren in België, aangezien veel energieleveranciers niet enkel in Vlaanderen opereren.

In 2021, oktober inbegrepen, wisselde 24 procent van de afnemers van elektriciteits-producent, een record. Nochtans was de wisselactiviteit in de eerste helft van het jaar beperkter dan in de voorgaande jaren. In mei, de typische switchmaand, was die zelfs uitzonderlijk laag. De wisselactiviteit is in juli beginnen te stijgen, waar-schijnlijk aangedreven door de sterke prijsstijgingen en de grote media-aandacht. De uitzonderlijk hoge switchgraad in augustus is dan weer te verklaren door de overname van Essent door Luminus, met de bijhorende overdracht van klanten.

In dezelfde periode wisselde 26,5 procent van aardgasleverancier, wat ongeveer 2 procentpunt meer is dan tijdens dezelfde periode in 2020. Ook voor aardgas is er tot juni een lagere wisselactiviteit, gevolgd door een hogere activiteit in de tweede helft van het jaar, en is de uitzonderlijk hoge switchgraad in augustus te verklaren door de overname van Essent door Luminus.

In de V-test worden 62 elektriciteitscontracten voor gezinnen en 47 elektriciteits-contracten voor bedrijven vergeleken. Aan de meeste afnamecontracten wordt ook een terugleveringscontract gekoppeld. Sinds juli is het aanbod in de V-test sterk veranderd, zowel voor aardgas als elektriciteit: leveranciers lieten in die periode 29 elektriciteitscontracten en 20 aardgascontracten met vaste prijs schrappen uit de V-test. Dat heeft logischerwijs te maken met de hoge energieprijzen. Voor vaste contracten kopen leveranciers namelijk energie aan op de langetermijnmarkt, en dat gebeurt wanneer het contract wordt afgesloten. Momenteel is dat tegen een heel hoge prijs, wat ook de prijs van het contract bepaalt. Aangezien klanten hun vast contract bij een daling van de energieprijzen echter heel gemakkelijk kunnen opzeggen ten voordele van een goedkoper contract, zit daar een risico voor de leverancier. Daarom bieden sommige leveranciers momenteel enkel variabele contracten aan.

Dynamische contracten zijn voorlopig nog een nicheproduct: enkel Yuso en Engie bieden zo'n contract aan.

5.5. Realisaties Q4

Zoals al aangehaald, wordt het najaar van 2021 gekenmerkt door uitzonderlijk hoge prijzen. Dat is niet enkel in België en Vlaanderen zo, maar in heel Europa. Voor aardgas zijn de prijzen in het najaar vier à vijf keer hoger dan in het begin van 2021, voor elektriciteit drie à vier keer zo hoog. Voor de aardgasprijzen zijn de oorzaken: een grote vraag vanuit China, de toename van de economische activiteit na de coronacrisis, lager dan normale opslagniveaus in Europa en een verminderd aanbod. Op de elektriciteitsmarkt zijn de schuldigen de hoge prijs van aardgas, steenkool en CO_2. De stijgende prijzen hebben een grote impact op gezinnen: volgens het contractaanbod van oktober betalen die gemiddeld dubbel zoveel voor hun aardgascontract dan een half jaar eerder en 30 procent meer voor hun elektriciteitscontract. Voor aardgas was de geschatte jaarprijs in oktober 2235 euro, voor elektriciteit 1211 euro. In november en december is de verwachting dat die prijzen alleen maar zullen blijven stijgen. Die hoge prijzen zetten ook leveranciers onder zware druk.

5.5.1. Warmtenetrapport

Begin oktober publiceerde de VREG voor de tweede keer het Warmtenetrapport. Sinds april 2019 staat de VREG in voor het toezicht op warmte- en koudenetten. Dat houdt in dat de VREG kennis opbouwt over die warmte- en koudenetten en samen met het VEKA in dialoog treedt met belanghebbenden. De VREG brengt ook nieuwe netten in kaart, informeert gezinnen over de regelgeving en houdt toezicht op de naleving daarvan. Op de website van de VREG staat een interactieve kaart met alle aangemelde warmtenetten.

De belangrijkste vaststelling voor het afgelopen jaar is dat het aantal aangemelde warmtenetten steeg van 56 naar 76, waardoor de geleverde warmte met 23 procent steeg naar 834 gigawattuur. Dat is nog relatief beperkt, maar er is wel een gestage groei. Het zijn vooral bedrijven die de geleverde warmte afnemen, mede door de hoge energievolumes die via industriële warmtenetten worden uitgewisseld.

In het Warmtenetrapport 2020-2021 analyseerde de VREG voor het eerst de prijzen en stelde hij op dat vlak een grote variatie vast, ondanks het principe 'niet meer dan anders', wat moet garanderen dat klanten niet meer betalen voor hun verwarming dan wanneer ze een gewone condenserende aardgasketel zouden gebruiken.

De bedoeling is om in 2022 het voorbereidend werk voor een technisch reglement verder te zetten.

5.5.2. Marktmonitor

In oktober publiceerde de VREG ook de marktmonitor, een bespreking van de jaarlijkse bevraging bij 1000 gezinnen en 1500 bedrijven, afgenomen in juni en juli 2021. De resultaten tonen vooral de nood aan eenduidige informatie over de energiemarkt aan. De kennis over het capaciteitstarief blijkt bijvoorbeeld beperkt te zijn. Slechts 9 procent van de gezinnen kent het capaciteitstarief, twee derde van hen kan het ook correct omschrijven. 52 procent van de gezinnen denkt dat de elektriciteitsfactuur zal stijgen door het capaciteitstarief, 9 procent dat ze zal dalen. Volgens 20 procent van de gezinnen zal de impact beperkt zijn.

In augustus lanceerde de VREG de simulator voor nieuwe nettarieven, zodat gezinnen en bedrijven een simulatie konden maken. De enquête toont echter de noodzaak van een brede communicatie aan over het capaciteitstarief. In 2022 zal daar werk

van gemaakt worden, samen met minister Zuhal Demir, het VEKA, Fluvius en de elektriciteitsleveranciers.

5.5.3. Evolutie distributienettarieven gezin

Sinds de start van de reguleringsperiode 2017-2020 stelt de VREG een continue daling van de distributienettarieven vast. In 2021 was dat voornamelijk te wijten aan de nieuwe tariefmethodologie voor 2021-2024, maar ook in 2022 zullen de distributienettarieven verder dalen. Voor elektriciteit gaat het om ongeveer 42 euro, voornamelijk te danken aan de extra opkoop van groenestroomcertificaten door de Vlaamse overheid. Pieterjan Renier wijst er wel op dat deze daling een inschatting is op basis van de eerste tariefvoorstelling, die nog niet definitief is.

In december zal de VREG voor de eerste keer het rapport Databeheer publiceren. Het beheer van data uit de digitale meter is toegewezen aan de distributienetbeheerders. De VREG zal erop toezien dat die de voorwaarden voor die rol naleven. In het rapport beschrijft de VREG de activiteiten die de netbeheerders en Fluvius uitvoeren, alsook het juridisch kader en een aantal aandachtspunten. Specifieke aandacht gaat naar aangeboden energiediensten op basis van data uit de digitale meter.

6. Vooruitblik 2022

Daarmee sluit Pieterjan Renier zijn terugblik op 2021 af en stapt hij over op een vooruitblik naar 2022 en de belangrijkste werven voor de VREG, voornamelijk in het kader van de energietransitie.

6.1. Nieuwe nettarieven

De eerste werf voor 2022 betreft de nieuwe nettarieven, met als uitgangspunten betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid. De tariefmethodologie 2021-2024 legt de nieuwe tariefstructuur vast voor de periodieke distributienettarieven vanaf juli 2022. Daarbij zal de afnemer de netkosten betalen op basis van de afgenomen capaciteit. Die netkosten omvatten de aanleg, het beheer en het onderhoud van de distributienetten en het vervoer van elektriciteit. Grote bedrijven betalen de netkosten volledig op basis van capaciteit, gezinnen voor het grootste deel. Dat geldt ook voor een deel van de transmissienetkosten. Daaraan gerelateerd verdwijnt ook het onderscheid tussen het dag- en nachttarief.

In 2022 overlegt de VREG verder met Fluvius en de elektriciteitsleveranciers om een vlotte invoering van de nieuwe tariefstructuur voor te leggen en de toepassings- en overgangsmodaliteiten verder uit te klaren. De VREG zal ook de implementatie van de achterliggende systemen nauwgezet opvolgen.

Sinds 2021 kunnen gezinnen en kmo's aan de slag met de simulator nieuwe nettarieven om de impact van het capaciteitstarief op hun elektriciteitsfactuur in te schatten. In 2022 zullen de mogelijkheden nog uitbreiden. Wie bijvoorbeeld wil investeren in zonnepanelen, een elektrische wagen, een warmtepomp of een elektrische warmwaterboiler wil aankopen, zal de impact daarvan op zijn factuur kunnen simuleren. Fluvius zal daarnaast een gebruiksvriendelijke applicatie ontwikkelen voor grote bedrijven, zodat ook zij een impactberekening kunnen maken en hun toegangsvermogen kunnen instellen.

In het voorjaar van 2022 zal de VREG, zoals Pieterjan Renier al vermeld had, een brede informatiecampagne voeren, samen met minister Demir, Fluvius, het VEKA en de elektriciteitsleveranciers: 'Mee met de stroom'. De campagne moet duidelijk maken wat er zal veranderen aan de elektriciteitsfactuur, maar moet gezinnen en kmo's ook aanmoedigen om de simulator voor nieuwe nettarieven te gebruiken. Daarnaast zal de campagne tips meegeven om de nettarieven onder controle te

houden. De VREG zal ook zijn website aanpassen om alle informatie rond de nieuwe nettarieven op één plaats te kunnen aanbieden.

6.2. Nieuwe V-test

De tweede werf voor 2022 is de nieuwe V-test. Met die test kunnen gezinnen en kmo's energiecontracten vergelijken. Begin 2022 lanceert de VREG de nieuwe V-test, die gebruiksvriendelijker moet zijn en ook meer informatie moet bevatten, zoals kortingen en prijsinschattingen voor terugleveringscontracten. Achter de V-test zal een nieuwe productendatabank liggen. De VREG voorziet hier in het voorjaar van 2022 een communicatiecampagne rond.

In het najaar van 2022 zal de nieuwe V-test extra functionaliteiten krijgen. De gebruiker zal zo meer inzicht krijgen in wat hij kan besparen ten opzichte van zijn huidig contract en hij kan zijn gebruiksgegevens automatisch ophalen om een betere prijsinschatting te maken. Ook de nieuwe nettarieven zullen aan de V-test toegevoegd worden.

6.3. Nieuwe marktprocessen

De derde werf voor 2022 betreft nieuwe marktprocessen. Op het moment van spreken wordt een nieuw centraal marktsysteem in gebruik genomen, samen met een nieuw protocol voor de uitwisseling van gegevens tussen netbeheerders en leveranciers, MIG 6. Het nieuwe systeem maakt een aantal nieuwe ontwikkelingen mogelijk, zoals een apart afnamecontract voor een elektrische wagen.

De VREG zal erop toezien dat het systeem correct werkt en zal ook de ontwikkeling en implementatie van nieuwe marktprocessen opvolgen. Dat gaat dan om energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom, flexibiliteit en meerdere afnamecontracten op één toegangspunt.

6.4. Flexibiliteit

De vierde werf voor 2022 is flexibiliteit. De Vlaamse Regering zal naar alle waarschijnlijk een wetgevend besluit nemen rond flexibiliteit. De VREG zal advies verlenen, zal onderzoeken hoe het technisch reglement gewijzigd moet worden en zal de nodige aanpassingen ook voorzien. De VREG zal ook de nieuwe taken op het vlak van flexibiliteit uitvoeren die hij via het EMD-decreet toegewezen kreeg.

6.5. Investeringsplannen

De vijfde werf voor 2022 is de opvolging van investeringsplannen van netbeheerders. Die moeten volstaan om de uitdagingen voor de toekomst het hoofd te bieden. Het nieuwe regelgevend kader schrijft voor dat netbeheerders investeringsplannen op tien jaar moeten opstellen en daar een publieke bevraging rond moeten houden. De VREG zal die zaken voor het eerst beoordelen.

De VREG maakt ook werk van een studie die de capaciteit van laagspanningsdistributienetten gedetailleerd in kaart moet brengen.

6.6. Energiedata

De zesde en laatste werf voor 2022 is aan de slag gaan met energiedata. De VREG volgt de evoluties op de energiemarkt op en publiceert die op zijn website. In 2021 vernieuwde de VREG de manier waarop die data aangeboden worden: men kan zelf kiezen welke data men wil visualiseren en kan ook de achterliggende cijfers downloaden. In 2022 werkt de VREG verder aan dashboards om nog meer data in die vorm te presenteren.

De VREG heeft al een centrale webpagina, 'Energiemarkt in cijfers', waar alle informatie en data over de energiemarkt gegroepeerd staan, opgesplitst in vijf onderwerpen: elektriciteit, aardgas, warmte en koude, garanties van oorsprong en steuncertificaten. Vandaaruit kunnen gebruikers alle beschikbare dashboards raadplegen. De pers beroept zich in elk geval vaak op die informatie, wat zeker een goede zaak is.

7. Financiering

Het laatste deel van de toelichting betreft de financiering van de VREG. Om de doelstellingen voor 2022 te kunnen realiseren, is 7,62 miljoen euro nodig. 600.000 euro daarvan komt van retributies voor het verhandelen van garanties van oorsprong, waardoor de VREG nog een dotatie van 7,02 miljoen euro nodig zou hebben, wat ongeveer 500.000 euro meer is dan in 2021.

De stijging valt te verklaren door een indexatie van personeelsuitgaven en werkingskosten, door een groter communicatiebudget, onder andere voor de campagne 'Mee met de stroom' en de campagne voor de nieuwe V-test, en door de bijkomende taken uit het EMD-decreet, waarvoor naar schatting twee voltijdsequivalenten met een heel specifiek en dus gegeerd profiel zullen moeten worden aangeworven. In 2022 moeten er daarnaast investeringen gebeuren in IT-projecten, naar schatting ten belope van 1,29 miljoen euro, oftewel 184.000 euro meer dan in 2021.

Voor de eerste keer is aan het ondernemingsplan een meerjarenraming toegevoegd. Die is weliswaar indicatief, maar moet de nodige transparantie bieden over de verwachte inkomsten en uitgaven.

Pieterjan Renier staat even stil bij de liquiditeit van de VREG. De omschakeling naar een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën heeft als gevolg dat de VREG sinds begin 2021 niet langer deel uitmaakt van het centraal financieringsorgaan van de Vlaamse overheid. Binnen dat financieringsorgaan werd een eventueel tekort aan liquide middelen kosteloos bijgepast, waardoor het moment van uitbetaling van de dotatie en cashuitgaven minder relevant waren. Sinds 2021 is dat niet langer het geval. Om vlot aan betalingsverplichtingen te kunnen voldoen, moet de liquiditeit op peil worden gehouden, en dan is het moment waarop de dotatie wordt uitbetaald wél cruciaal. In 2020 gebeurde dat in december, na twaalf maanden, in 2021 in mei, na vijf maanden. Het voorstel van de VREG is om die dotatie vanaf eind januari in maandelijkse schijven uit te betalen. In de meerjarenplanning is dat principe al opgenomen.

8. Slotwoord

Ronnie Belmans vat samen: er ligt heel wat werk op de plank. De energietransitie zal alleen maar versnellen en een onafhankelijke energieregulator is daarbij een conditio sine qua non om dat in goede banen te leiden, zoals de EU ook voorschrijft. De VREG beheert een schat aan kennis en die moet gekoesterd en gerespecteerd worden, want er is heel hard aan gewerkt.

De VREG zal advies blijven geven omtrent moeilijke beslissingen met oog op de energietransitie, zowel voor het Vlaams Parlement als alle politieke beslissingsnemers daarbuiten. Goede raad hoeft niet duur te zijn, maar mag ook zeker niet in de wind geslagen worden.

Ronnie Belmans heeft vijf jaar lang mogen genieten van de samenwerking binnen de VREG en had als voorzitter ook een uniek zicht op het energiesysteem. Hij bedankt het parlement voor de regelmatige gedachtewisselingen. Dat het personeel van het Vlaams Parlement de commissie zo voorbeeldig organiseert, verdient ook een woord van dank.

II. Bespreking van 1 december 2021

1. Vragen en opmerkingen van de parlementsleden

1.1. Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy heeft zich vooral geconcentreerd op de ontwerpbegroting en begrijpt de vraag rond liquiditeit: het is niet normaal dat een dotatie pas in december of zelfs pas in mei wordt overgemaakt. Het zou logischer zijn dat die in maandelijkse schijven uitbetaald wordt, zodat er geen liquiditeitsproblemen kunnen optreden of leningen moeten worden aangegaan, want dat brengt ook kosten met zich mee.

Er is echter wel een probleem met de opgebouwde reserves: een reserve van 1,5 miljoen euro ten opzichte van een begroting van ongeveer 8 miljoen euro is te hoog. Volgens Andries Gryffroy zou de VREG die reserves moeten afbouwen naar 750.000 euro, wat overeenkomt met de loonkosten gedurende twee maanden. Dat zou moeten volstaan, zeker omdat het Vlaams Parlement de dotatie van de VREG altijd goedgekeurd heeft en de VREG zijn reserves in normale omstandigheden dus niet hoeft aan te spreken. Een te hoge reserve zou er ook toe kunnen leiden dat de VREG, als er plots een groot probleem opduikt, beslist om niet naar het parlement te trekken en het via de reserves te bekostigen. Dat scenario wil Andries Gryffroy absoluut vermijden.

De afbouw van de reserves hoeft niet in één beweging te gebeuren. Andries Gryffroy stelt voor om de dotatie voor 2022 op het niveau van 2021 te houden. Het verschil van ongeveer 500.000 euro past de VREG dan zelf bij via de reserves.

1.2. Tussenkomst van Staf Aerts

Staf Aerts beaamt dat 2021 een bewogen jaar is geweest voor de energiesector. Hij wil de sprekers en de raad van bestuur van de VREG dan ook bedanken voor het werk dat ze het afgelopen jaar, en de jaren daarvoor, hebben afgeleverd, vaak in moeilijke omstandigheden.

Wat digitale meters betreft, is op een bepaald moment beslist om pv-eigenaars niet meer automatisch van een digitale meter te voorzien. Dat zou voor Fluvius inefficiënt zijn en ook kosten met zich meebrengen, maar tegelijkertijd zijn er signalen dat Fluvius het aantal aanvragen voor een digitale meter sowieso al niet kan volgen, wat effect kan hebben op de premie. Heeft dat te maken met de inefficiëntere uitrol of is er nu gewoon extra druk met het oog op de premies?

Mei is normaal gezien een typische switchmaand, maar dat was in 2021 niet het geval. Is de oorzaak daarvan bekend?

Een aantal energieleveranciers zouden in moeilijkheden verkeren. Worden zij extra opgevolgd of zijn de problemen ondertussen van de baan?

Het valt op dat heel veel mensen het capaciteitstarief nog niet kennen, terwijl dat toch in juli 2022 van kracht zal worden. Het is dus goed dat daar aandacht aan zal worden besteed, al heeft de campagne 'Met de stroom mee' blijkbaar nog niet zo heel veel zoden aan de dijk gezet: er was sprake van zo'n 20.000 simulaties eind oktober, ondertussen zijn dat 28.000 simulaties, niet echt een groot verschil. Hopelijk zorgt de uitbreiding van de simulator voor een verbetering. Is het een optie om de uitbreiding breder te maken en mensen via de simulator ook een zicht te geven op de impact van huishoudtoestellen tegelijkertijd gebruiken? Dat is een vraag die veel mensen zich stellen.

In 2022 voorziet de VREG zes werven, maar heeft niets opgenomen rond energiegemeenschappen. Het kader daarrond wordt gradueel ingevoerd vanaf januari. Is daar iets rond voorzien of is dat nog te voorbarig?

1.3. Tussenkomst van Bruno Tobback

Bruno Tobback is zeer blij met het hogere budget voor communicatiedoeleinden, want op de communicatie vanuit de VREG is veel aan te merken. Die is vaak zeer technocratisch en weinig op mensenmaat. Specifiek rond de digitale meter vraagt Bruno Tobback zich bijvoorbeeld af of de VREG niet meer kan doen om de voordelen daarvan voor eigenaars van zonnepanelen meer in de verf te zetten, als het net die groep is die er voordeel uit kan halen.

Ook de communicatie rond het capaciteitstarief kan moeilijk een succesverhaal genoemd worden, gezien de resultaten: de grote meerderheid weet niet waar het over gaat en dat is een probleem. De simulator is op dat vlak ook weinig verhelderend: die geeft alleen maar aan hoeveel alles meer of minder zal kosten, maar legt niet uit waarom.

In de communicatie wordt ook weinig rekening gehouden met de situatie van veel mensen. Pv-eigenaren worden bijvoorbeeld zeer sterk in de richting van zelfverbruik geduwd, wat in de feiten neerkomt op: installeer een thuisbatterij. Niet alleen is dat een dure investering, het is ook niet altijd de meest efficiënte of duurzame oplossing. Die communicatie zou dus wel eens perverse effecten kunnen creëren: frustratie bij mensen die zich geen thuisbatterij kunnen veroorloven en eventueel foute investeringen bij mensen die dat wel kunnen, maar die er eigenlijk niet echt bij gebaat zijn.

Bruno Tobback deelt ook de bezorgdheid van de heer Aerts: zijn er nog energieleveranciers die, gezien de evolutie op de markt, in moeilijkheden zitten?

Tijdens de presentatie werd gesproken van een taxshift weg van elektriciteit naar aardgas, maar is dat nog wel te verdedigen, gezien de stijging van de aardgasprijzen?

De distributietarieven op elektriciteit dalen, wat in principe positief is. Anderzijds is de nood aan investeringen in het elektriciteitsnet wel zeer hoog. Zullen die dalende marges geen rem zetten op de investeringen? Is die afweging gemaakt?

1.4. Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne is eveneens benieuwd naar de toestand van de leveranciers. De laatste drie jaar zijn er alleen maar leveranciers bijgekomen op de markt, maar de bezorgdheid is wel dat er leveranciers zouden verdwijnen. Hoe is de toestand bij de leveranciers? Moet de politiek zich voorbereiden op eventuele problemen? Is er al overleg met Fluvius om de rol van noodleverancier op te nemen mocht dat nodig zijn? Hoe zit het op dat vlak in andere gewesten en het buitenland en wat kan Vlaanderen daaruit leren?

De prijzen zijn fors gestegen. SAAMO maakt zich zorgen over de manier waarop de doelgroep die naar de commerciële markt trekt na het wegvallen van het sociaal tarief, een aantrekkelijk contract zal kunnen vinden. Kan de VREG daar inspanningen rond leveren?

De geplande investeringen in het distributienet worden nog onderzocht, samen met het VEKA. Robrecht Bothuyne had graag wat duiding bij de parameters die daarbij gehanteerd worden. De Vlaamse Regering voorziet met haar klimaatplan een versnelling in de elektrificatie van zowel verwarming als transport. Wordt daar rekening mee gehouden? Of houdt de VREG misschien ook rekening met scenario's die

verder gaan dan wat de Vlaamse Regering vooropstelt? Heeft Fluvius voorschotten nodig om de netversterking mogelijk te maken?

Ook Robrecht Bothuyne maakt zich zorgen om de communicatie. Er zijn inspanningen geleverd, maar de resultaten tonen aan dat het capaciteitstarief niet voldoende gekend is en dat er een zeer negatief beeld rond bestaat. De bezorgdheid is groot, maar is grotendeels, als je er de feiten naast legt, ongegrond. Hoe wil de VREG dat aanpakken?

Het klimaatplan legt een heel sterke nadruk op elektrificatie van verwarming, met daarbij de vraag om een lager distributienettarief te gaan ontwikkelen voor warmtepompen met slimme sturing. Houdt de VREG daar rekening mee?

In Duitsland wordt de mogelijkheid gecreëerd voor leveranciers om een speciale warmtepompprijs te hanteren als de klant akkoord gaat met onderbrekingen bij eventuele kritieke piekmomenten. Is dat iets wat in Vlaanderen ook zou kunnen?

Robrecht Bothuyne vindt het opvallend dat de stijging van de energieprijzen telkens het nieuws haalt, maar de stijging – verdrievoudiging – van de terugleveringsvergoeding niet. Misschien kan de VREG ook daar een rol in spelen.

Hoe is de introductie van Atrias, het centrale marktsysteem, en MIG 6 verlopen? Wat is uit de eerste evaluatie naar voren gekomen?

De garanties van oorsprong voor groen gas, hoe evolueert die markt? Evolueert die in stijgende lijn? Wat zijn de verwachtingen op dat gebied?

Tot slot, 'Mee met de stroom' loopt al een aantal weken. Hoe wordt die campagne geëvalueerd? Robrecht Bothuyne ziet nog niet echt een verschil. De doelgroep is nog niet bereikt.

1.5. Tussenkomst van Sam Van Rooy

Sam Van Rooy merkt op dat de heer Renier zeer oprecht overkomt, maar ziet de heer Belmans eerder als een windhaan. In 2006 stelde de heer Belmans nog dat enkel fundamentalisten tegen kernenergie zijn en dat investeerders de kans moesten krijgen om de levensduur van de kerncentrales te verlengen. In 2018 stelde de heer Belmans dat hij er al jaren van overtuigd was dat kernenergie niet betrouwbaar en te risicovol is. Is dat een vorm van voortschrijdend inzicht of heeft dat te maken met de verschillende petjes die de heer Belmans door de jaren heen heeft gedragen: eerst voorzitter bij Elia, waar kerncentrale-uitbater Electrabel sterk vertegenwoordigd was, later CEO bij EnergyVille, dat streeft naar een volledig duurzaam energiesysteem?

Zonder kerncentrales en zonder investeringen in kernenergie dreigt er op sommige momenten te weinig energie te zijn om aan de vraag te voldoen, dreigen er dus black-outs te ontstaan. Dat is de vrees van het Vlaams Belang. In de buurlanden, maar ook elders in de wereld wordt een omgekeerde beweging ingezet, een beweging naar meer kernenergie, zij het volgens Sam Van Rooy veel te laat.

De vraag daarbij is: zal er mettertijd geen tekort aan energie opduiken en zou er niet beter in kernenergie geïnvesteerd worden, met het oog op de bevoorradingszekerheid?

2. Antwoorden van de VREG

Ronnie Belmans antwoordt eerst op de vragen van de heer Van Rooy. Er zal geen tekort aan energie zijn. Het is wetenschappelijk perfect mogelijk om volledig voort te

gaan op hernieuwbare energie. Indien president Emmanuel Macron zich aan zijn belofte houdt, zal de nucleaire capaciteit in Frankrijk wellicht licht afnemen. In Nederland ligt de bouw van nieuwe kerncentrales op tafel bij de regeringsonderhandelingen. In de wetenschap gebeuren er inderdaad ontwikkelingen op twaalf jaar tijd. Iemand die binnen dit vakgebied na vijftien jaar nog altijd hetzelfde zegt, kent zijn vakgebied niet.

De spreker gaat in op de kwestie van het al dan niet openblijven van de twee kerncentrales. EnergyVille heeft simulaties uitgevoerd. Beide opties zijn mogelijk. Het is een politieke keuze, daar houdt de spreker zich als wetenschapper niet mee bezig. De VREG heeft geen mening over nucleaire investeringen.

Vervolgens gaat Ronnie Belmans in op de vragen van de andere parlementsleden. De communicatie is een grote uitdaging, onder andere omdat de VREG een kleine organisatie is. In eerste instantie was 'Met de stroom mee' vooral gericht op het draagvlak van de digitale meter, maar het is belangrijk dat het capaciteitstarief daar mee in wordt opgenomen. Want als dat niet gebeurt, dan zal die thuisbatterij inderdaad onterecht als oplossing worden beschouwd. Een thuisbatterij alleen volstaat echter niet om de piekmomenten op te vangen.

De Duitse aanpak waarnaar de heer Bothuyne verwijst, kan perfect in Vlaanderen worden geïmplementeerd, aangezien dynamische tarieven worden toegelaten. Dankzij het platform met het capaciteitstarief, de dynamische tarieven en de digitale meter is er heel wat mogelijk. De markt moet haar werk kunnen doen, met de prijzen en de tarieven. De spreker benadrukt het onderscheid tussen de prijs, die wordt aangestuurd door de leverancier, en het tarief, dat wordt vastgelegd door de regulator en geïmplementeerd door de netbeheerder. Er moet een studie komen die nagaat of de maandelijkse tariefbepaling van de capaciteit voldoende is en of die niet eerder dynamisch moet zijn.

Het capaciteitstarief dat wordt ingevoerd in Vlaanderen, is een voorloper in Europa. Er is al een hele weg afgelegd.

Ten slotte haalt Ronnie Belmans een algemeen aandachtspunt aan in verband met investeringen. Aardgas zal in de toekomst steeds minder worden gebruikt. Er zullen steeds minder investeringen gebeuren in het aardgasnet en steeds meer in het elektriciteitsnet. Dat vraagt een transitie in het tariefevenwicht tussen aardgas en elektriciteit binnen Fluvius. Indien meer huizen zijn uitgerust met een warmtepomp, betekent dat dat er minder aansluitingen zijn op het aardgasnet. Indien de kosten voor het aardgasnet constant blijven, zullen de gezinnen die zijn aangesloten op het aardgasnet meer betalen. Heel vaak zullen dit de gezinnen zijn die het zich niet kunnen veroorloven om om te schakelen. Die omschakeling zal op acht jaar tijd gebeuren. Dat wordt een van de belangrijkste uitdagingen. De politiek moet een kader creëren om die overgang te maken en een mattheuseffect te vermijden.

Ronnie Belmans dankt de parlementsleden voor hun blijken van appreciatie voor het werk dat hij geleverd heeft.

Pieterjan Renier beantwoordt de vraag van de heer Gryffroy. Vorig jaar is de dotatie goedgekeurd, na een beslissing van het parlement. Nadien werd het dossier voorgelegd aan de Vlaamse Regering, de minister-president en de minister. Dat administratief proces heeft vijf maanden geduurd. De dotatie is uiteindelijk uitbetaald in mei 2021. Daardoor had de VREG in het begin van 2021 een cashbuffer van 2 miljoen euro. Er was in mei nog een reserve van één maand. Zonder die reserve zou de VREG problemen hebben gehad om de lonen in de maand mei uit te betalen. Het was de eerste keer dat dergelijk administratief proces werd opgestart. Het is een complex proces.

De VREG hoopt dat die dotatie vanaf januari in maandelijkse schijven kan gebeuren. De VREG tracht dat saldo zo laag mogelijk te houden, omdat hij er vanaf een bepaald bedrag zelf intresten op moet betalen. Het is de bedoeling om dat saldo de volgende jaren af te bouwen. Daarom werd die meerjarenplanning toegevoegd. Daarin evolueert het naar 1,5 miljoen euro en zelfs richting 600.000 euro. Wellicht is 750.000 euro wat te weinig; de VREG heeft de betrachting om dat saldo tussen 1 miljoen en 1,5 miljoen euro te houden. Daarom werden de bijlagen II en III toegevoegd aan het ondernemingsplan.

De huidige marktomstandigheden zijn een uitdaging voor alle energieleveranciers. Vooral de gasprijs is ongezien hoog. In het begin van 2021 bedroeg die minder dan 20 euro per megawattuur, in november 2021 was dat rond de 100 euro per megawattuur. Tot en met maart 2022 zal de prijs wellicht hoog blijven, nadien zal die dalen tot ongeveer 40 euro. De prijs blijft dus hoog.

In het Verenigd Koninkrijk zijn er 21 leveranciers gestopt, goed voor 3,7 miljoen aansluitingen. In Nederland gaat het om drie leveranciers, goed voor zowat 100.000 aansluitingen. In Duitsland zijn er vier leveranciers gestopt, met 50.000 aansluitingen, in Frankrijk twee, met 140.000 aansluitingen.

De heer Bothuyne gaf aan dat er vooralsnog een stijging van leveranciers was, maar Pieterjan Renier geeft aan dat er ook leveranciers zijn die gestopt zijn met hun business in het verleden, zoals Belpower en Energy People. Vaak is dit op het einde van de winter, wanneer de leveranciers eerder krap bij kas zitten. De spreker maakt zich wel degelijk zorgen voor de komende maanden. Sinds september zit de VREG wekelijks samen met de andere regulatoren. Met Fluvius zit de VREG minstens één keer per week samen. In oktober 2021 heeft de VREG met alle leveranciers minstens één keer samengezeten om de vinger aan de pols te houden.

De spreker gaat in op de vraag van Staf Aerts over het uitrollen van de digitale meter. De doelstelling volgens de Europese richtlijn is 80 procent tegen eind 2024. De VREG wenst dat Fluvius dat zo efficiënt mogelijk kan doen. Daarom heeft hij voorzien dat er voorschotten beschikbaar zijn zodat Fluvius voldoende middelen heeft voor die uitrol.

De spreker verwijst naar de problematiek van de terugdraaiende teller. Het draagvlak voor de digitale meter is onderuitgehaald. De campagne 'Mee met de stroom' heeft de bedoeling om dat draagvlak vanaf volgend jaar verder te verhogen.

Wat de technische aspecten betreft, verneemt de spreker inderdaad van Fluvius dat het niet evident zal zijn om die 80 procent te halen tegen eind 2024. De VREG volgt dat op en zal die signalen mee opnemen in zijn rapporteringen.

Ondanks zijn beperkte middelen doet de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt heel veel op het vlak van communicatie en bereikt hij heel wat mensen via de website, onder andere met de simulaties.

De VREG tracht al zijn communicatiecampagnes samen met andere actoren, zoals Fluvius, leveranciers, het VEKA en de politiek op te starten. De campagne 'Mee met de stroom' is opgestart en zal zich toespitsen op de digitale meter. Ook het capaciteitstarief zal daaraan worden gekoppeld.

De communicatie van de VREG komt vaak technocratisch over. Vaak gaat het om ingewikkelde materie. Via de website probeert de VREG die informatie zo bevattelijk mogelijk over te brengen, bijvoorbeeld via die simulators en dashboards. Het valt op dat de pers sinds de zomervakantie 2021 heel veel van die data overneemt. Vooralsnog is er inderdaad weinig aandacht gegaan naar de terugleveringsvergoeding.

De energiegemeenschappen zijn een heel belangrijke werf voor volgend jaar, die uitgebreid beschreven staat in het ondernemingsplan.

Pieterjan Renier neemt de vraag in verband met de huishoudtoestellen en het capaciteitstarief mee, voorlopig is het nog niet opgenomen in het ondernemingsplan.

De heer Tobback uitte zijn bezorgdheid over taxshift, de stijging bij aardgas en daling bij elektriciteit. De hoge winterprijzen voor aardgas zijn uitzonderlijk. De PwC-studie zal een update maken op basis van de prijzen van januari. De spreker gaat ervan uit dat de prijs voor aardgas in België nog altijd laag staat in vergelijking met andere landen. Desalniettemin hebben de Vlaamse Regering en de Federale Regering heel wat initiatieven genomen om vooral de elektriciteitsfactuur te verlichten. Dat zal zich vertalen in de cijfers van de PwC-studie in mei 2022.

Er is inderdaad een dalende curve van distributienettarieven. De spreker verwijst naar het rapport van Moody's van midden november 2021. Moody's maakt een evaluatie van hoe zeker het is dat, als iemand investeert in Fluvius of als banken leningen geven aan Fluvius, zij hun geld terugkrijgen. Dat vertaalt zich dan in een rating. Naar aanleiding van de tariefmethodologie 2021-2024, een daling van de WACC naar 3,5 procent, had Moody's een negatief advies gegeven. Dat zou kunnen betekenen dat Fluvius van een A-rating naar een B-rating zou gaan. Maar recent heeft Moody's dat herzien. Fluvius behoudt zijn A-rating. Moody's houdt rekening met alle investeringsplannen die Fluvius heeft op lange termijn en met alle financiële ratio's.

Over noodleveranciers is er al heel veel overleg geweest met Fluvius.

Op het vlak van de hoge prijzen kan de spreker geen geruststelling bieden. Op het federale niveau wordt het sociaal tarief uitgebreid. Ongeveer 5 procent van de gezinnen in Vlaanderen vallen daaronder. De Vlaamse Regering maakt werk van het optimaliseren van de sociale ODV's. De digitale meter maakt het mogelijk dat de schuldopbouw sneller wordt gedetecteerd en dat er sneller wordt ingegrepen. De VREG is tevreden met dit initiatief, maar misschien kan het nog sneller.

Voor de investeringsplannen wil de VREG begeleiding van een bureau. De VREG, het VEKA en Fluvius zitten daar maandelijks over samen. De recente plannen van de Vlaamse Regering in verband met een snellere introductie van elektrische voertuigen en warmtepompen worden meegenomen in de langetermijninvesteringsplannen van Fluvius. Zo komen zij tot scenario's die publiek kunnen worden geconsulteerd en waarop iedereen input kan geven. Tegen het najaar 2022 worden die plannen voorgelegd aan de VREG. In eerste instantie is het dus Fluvius dat er werk van maakt, maar de VREG is daar zeker bij betrokken en wenst daar een derde partij bij te betrekken.

Het elektriciteitstarief is voordelig voor warmtepompen, zeker als die slim worden aangestuurd. Daarnaast moet Fluvius tegen eind 2023 een studie maken over 'time of use'. Daar is een van de aspecten of dat dan ook nog een bijkomend voordeel kan zijn voor die warmtepompen. De spreker merkt op dat de VREG technologieneutraal wenst te zijn.

De overgang door Atrias verloopt vooralsnog vlot. Volgend jaar wordt geëvalueerd welke nieuwe processen er moeten worden geïmplementeerd.

Het systeem van groen gas werkt binnen Vlaanderen. De hoge gasprijzen kunnen mogelijk een impuls geven om groen gas in het netwerk te injecteren. Het is vooralsnog koffiedik kijken. De eerste stappen zijn genomen op het vlak van internationalisering, import en export. Het is belangrijk dat dat in een gestructureerd kader gebeurt.

3. Aanvullende opmerkingen van de parlementsleden

De heer Belmans stelde uitdrukkelijk dat er dynamische tarieven zijn via de leverancier. Volgens *Andries Gryffroy* is er echter vraag naar dynamische nettarieven. Hij verwijst naar het spertarief dat wordt toegepast in Oostenrijk. Op momenten met minder wind of zon is er meer kans op congestie. Daarop kun je inspelen om mensen met een warmtepomp en elektrische wagens nog meer te sturen in een bepaalde richting. Hoewel de heren Belmans en Renier daar blijkbaar niet voor te vinden zijn, zal dat een strijdpunt blijven voor de spreker.

Wat de begroting betreft, geldt het principe 'voor wat, hoort wat'. De administratie bevestigde dat er verleden jaar iets is fout gelopen bij de administratie waardoor de VREG zijn dotatie pas in mei heeft gekregen. Op 1 januari 2022 zal men actie ondernemen om in twaalfden uit te betalen. Die uitbetaling in twaalfden ligt in lijn met hoe het bij alle agentschappen verloopt die zelf hun personeel moeten uitbetalen.

Andries Gryffroy ziet een tegenstrijdigheid bij de VREG wat het bedrag betreft inzake de meerjarenbegroting. Enerzijds zegt de VREG dat hij volgens de meerjarenbegroting op een bepaald ogenblik zou eindigen met een overschot vorig boekjaar van 665.000 euro. Anderzijds zegt de VREG dat een bedrag van 1 tot 1,5 miljoen euro correcter zou zijn. Is de meerjarenbegroting dan niet correct opgesteld? De spreker verwijst opnieuw naar zijn voorstel. Als de dotatie niet wordt verhoogd, ontvangt de VREG 450.000 tot 470.000 euro minder. Dan moet de VREG dat bedrag aftrekken van het over te dragen overschot van vorig boekjaar voor de begroting 2022. Zo kom je uit bij een overschot van 1.120.000 euro. Dat ligt precies tussen 1 miljoen en 1,5 miljoen euro.

De spreker doet verder de suggestie om een liquiditeitscurve mee te geven bij de volgende begrotingsbespreking in november-december 2022, zodat het meteen duidelijk is of er bij een uitbetaling in twaalfden een liquiditeitsprobleem is en zo kunnen de reserves eventueel op punt worden gesteld.

Aangezien de heer Renier stelt dat 1 tot 1,5 miljoen euro zou moeten volstaan, zegt de spreker dat de VREG akkoord kan gaan met zijn voorstel om de dotatie op gelijk niveau te houden. Hij stelt dan ook voor dat de VREG de begroting in die zin aanpast, en dat dit dan in de commissie van 8 december kan worden behandeld.

De *voorzitter* ontwaart een duidelijk standpunt vanuit de commissie, maar geeft de genodigden nog even de tijd om daarop te reageren.

Ronnie Belmans licht toe waar de grootste kostenposten zitten in de energiefactuur. Enerzijds is er het tarief, waarvoor nu een eerste stap richting capaciteitstarief gezet wordt. Het gerelateerde concept 'time of use' zal de komende vier jaar onderzocht worden, samen met Fluvius. Het gedeelte 'energie' wordt bepaald door de leverancier. Met de dynamische prijzen die er nu zijn, is het al mogelijk om minder aan te rekenen in ruil voor een eventuele onderbreking in de belevering op bepaalde momenten. Dat is echter iets wat de klant en leverancier onderling moeten afspreken. Later kan daar dan eventueel ook een dynamisch tarief aan gekoppeld worden, maar Ronnie Belmans wil daarvoor eerst de studie rond time of use afwachten en de volledige implementatie van het capaciteitstarief, wat ook al een grote stap is.

De *voorzitter* nodigt de sprekers uit om in de week van 6 december opnieuw deel te nemen aan de vergadering van de commissie Leefmilieu, want dan zal het punt van de begroting opnieuw geagendeerd worden.

Voor *Pieterjan Renier* is dat oké. Hij vindt het alvast goed dat de dotatie zeker in twaalfden kan worden uitbetaald. Dat is voor iedereen een goede zaak. Wat de hoogte van de dotatie betreft: veel heeft te maken met de vraag vanuit het

parlement om te communiceren rond het capaciteitstarief en met de bijkomende taken. De VREG heeft al die zaken zo efficiënt mogelijk proberen te begroten. Daarnaast zijn er heel wat investeringen, waarvan er een aantal al lopen. Voor de VREG is het geen probleem om de reserves van 1,5 miljoen euro op termijn naar 1 miljoen euro te brengen. Wat het effect zou zijn van een dotatie van bijvoorbeeld 6,5 miljoen euro kan Pieterjan Renier niet direct zeggen; dat moet besproken worden binnen de raad van bestuur.

Bruno Tobback vindt de manier van werken wat eigenaardig. De ontwerpbegroting van de VREG ligt klaar om erover te stemmen, maar die stemming zou naar de week van 6 december verschuiven. Tegelijkertijd stelt de heer Gryffroy dat hij afgesproken heeft met het kabinet van minister Demir dat de dotatie van de VREG maandelijks wordt uitbetaald, maar daar is geen officiële bevestiging van.

De *voorzitter* ziet binnen de commissie meerdere leden die zich vragen stellen bij de opgebouwde reserves van de VREG, dus het lijkt haar beter om daarover op een later moment nog eens van gedachten te wisselen, zeker ook omdat de heer Renier had aangegeven dat dat eerst bekeken moet worden binnen de raad van bestuur. De begroting van de VREG zal dus pas ter stemming voorgelegd kunnen worden na eventuele aanpassingen op dat vlak. De vraag naar een maandelijkse betaling was een vraag vanuit de VREG zelf. Daar is een positief antwoord op gekomen, dus dat punt lijkt niet ter discussie te staan.

Andries Gryffroy begrijpt de opmerking van de heer Tobback. De uitbetaling van de dotatie in één schijf of in meerdere schijven is eerder een administratief probleem, maar voor hem is het geen probleem om via de commissiesecretaris een officiële bevestiging te vragen vanuit het kabinet daaromtrent.

Aan de heer Renier wil Andries Gryffroy nog meegeven dat de commissie niet vraagt om in te binden op het voorstel van de VREG. De commissie stemt in met de aanwervingen, met het communicatiebudget en met de IT-investering, maar wil dat de VREG zijn reserves afbouwt en dus een deel van zijn opgebouwde middelen gebruikt voor zijn voorstellen. De commissie vraagt dus niet om minder te doen dan wat de VREG voorstelt, wel om daar een stuk van te bekostigen via de eigen reserves, want die liggen te hoog.

Bruno Tobback heeft van de heer Renier een andere visie gehoord rond de omvang van de reserves dan die van de heer Gryffroy. Die klinkt even plausibel als de zorg van de heer Gryffroy. De vraag is hoe op dat vlak beslist zal worden: op basis van een objectieve analyse van beide visies? Of wordt het toch een gewone politieke beslissing?

Pieterjan Renier begrijpt de vraag vanuit de commissie. Hij zal samen met de raad van bestuur nagaan of de voorgestelde plannen voor 2022 haalbaar zijn met 500.000 euro minder. Misschien moet dan ergens op ingebonden worden: een bepaalde kleinere investering of een stuk van een communicatiecampagne.

Ronnie Belmans beaamt dat de VREG tegen de volgende zitting zal berekenen wat een kleinere dotatie betekent voor de plannen.

Andries Gryffroy hoort in de opmerking van de heer Renier dat hij erover nadenkt om bepaalde voorstellen niet uit te voeren, maar hij herhaalt dat dit niet de vraag is van het parlement. De vraag is om de reserves in te schakelen en die dus af te bouwen.

De *voorzitter* sluit de bespreking af. De boodschap naar de VREG is duidelijk: er moet iets gebeuren met de reserves en de commissie wil een duidelijk beeld van de liquiditeit. Die punten komen in de week van 6 december opnieuw ter sprake, in aanwezigheid van de heren Renier en Belmans. Dan wordt ook over de begroting van de VREG gestemd.

III. Bespreking van 8 december 2021

Ronnie Belmans zegt dat de VREG samen met zijn raad van bestuur sinds de vorige hoorzitting een ontwerp van ondernemingsplan uitwerkte dat in grote lijnen overeenkomt met wat vorige keer gezegd is.

Pieterjan Renier verwijst naar het aangepaste ondernemingsplan dat de parlementsleden toegestuurd kregen. De aanpassingen zijn beperkt. De raad van bestuur kan helemaal instemmen met wat de commissie gevraagd heeft. Doordat de dotatie vanaf januari in twaalf maandelijkse schijven wordt uitbetaald, verlaagt het saldo op de rekeningen en hoeft de VREG ook geen negatieve intresten meer te betalen. Daardoor kan de dotatie voor 2022 met een kleine 500.000 euro worden verminderd, tot 6.556.000 euro. Aan de plannen wordt niet geraakt: waar nodig indexatie van personeelsuitgaven en werkingskosten, een groter communicatiebudget, de aanwerving van twee bijkomende personeelsleden voor enkele nieuwe taken uit het EMD-decreet. Tot slot staan er enkele IT-investeringsprojecten op stapel die wat meer geld vergen dan het jaar voordien.

Andries Gryffroy dankt de regulator voor deze aanpassingen waarmee de N-VA akkoord kan gaan.

Robrecht Bothuyne sluit zich daarbij aan en dankt de regulator om zo snel te reageren op de voorstellen van dit parlement.

Gwenny De Vroe beaamt dat de VREG voldaan heeft aan de opmerkingen en verklaart zich namens Open Vld akkoord met dit aangepaste ondernemingsplan.

IV. Besluit van de commissie

Ter stemming gelegd wordt de dotatie voor 2022 van 6.556.000 euro aan de VREG zoals opgenomen in het bij brief van 7 december 2021 bij het Vlaams Parlement ingediende aangepaste ontwerp van ondernemingsplan goedgekeurd met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Staf AERTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EMD	decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU
ETS	emissions trading scheme
kmo	kleine of middelgrote onderneming (meervoud = kmo's: kleine en middelgrote ondernemingen)
MIG	Market Implementation Guide
ODV	openbaredienstverplichting
PV	photovoltaic
TRDE	technisch reglement voor de distributie van elektriciteit
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
WACC	weighted average cost of capital
wkc	warmte-krachtcertificaat